

WIE GEEFT WAARVAN ZIJ LEEFT ...

Marcus 12, 38 – 44

38 Bij zijn onderricht zei Jezus: “Pas op voor de Schriftgeleerden! Zij lopen graag in plechtige gewaden rond, en worden graag gegroet op het marktplein. **39** Zij zitten graag vooraan in de synagoge, en op de ereplaats bij het feestmaal. **40** Over deze mensen, die voor de schijn lange gebeden opzeggen terwijl zij de huizen van weduwen opeten, zal een bijzonder streng vonnis geveld worden.” **41** Hij ging tegenover de offerkist zitten, en keek toe hoe de menigte koperen muntstukken in de offerkist gooide. Vele rijke mensen gooiden er veel geld in. **42** Er kwam ook een arme weduwe die er twee muntjes in gooide, ter waarde van een cent. **43** Jezus riep Zijn leerlingen bij zich en zei tegen hen: “Voorwaar, Ik zeg u: die arme weduwe gooide meer in de offerkist dan alle anderen. **44** Want allen gooiden er iets in van hun overvloed, maar zij offerde van haar armoede alles wat zij had, alles waarvan zij leven moest.”

De zwakkeren in de maatschappij

Ik weet niet of u ze kent, de stripverhalen van de Rode Ridder? Ik heb ze in elk geval verslonden toen ik een jonge snaak was. Om het goede karakter van het hoofdpersonage aan te tonen, wordt hij in die verhalen soms “beschermer van weduwen en wezen” genoemd. Niet toevallig verwijst ook de Bijbel vaak naar weduwen en wezen als mensen die hulp goed kunnen gebruiken, want altijd behoorden zij al tot de zwaksten van de samenleving. In Jezus’ tijd was het niet anders. Als je als weduwe of wees familie had op wie je kon rekenen, had je nog een beetje geluk. Maar sowieso was je aangewezen op de liefdadigheid van anderen om te overleven. Het is dan ook geen toeval dat het bieden van hulp aan weduwen en wezen, bv. in de vorm van een aalmoes, één van de 613 Mitswot (geboden in de Joodse wet) is.

We zien dit wel vaker in het Evangelie. Jezus heeft aandacht voor wie in de Joodse samenleving geen rol van betekenis kende, of zelfs ronduit veracht werd: weduwen, kinderen, gehandicapten, zieken, tollenaars, een van ontucht beschuldigde vrouw, tot zelfs een Romeinse honderdman.

Het slechte voorbeeld ...

De hooggeplaatsten in de samenleving – zoals rijken en hogepriesters – krijgen in het Evangelie dan weer regelmatig een spreekwoordelijke klets om de oren. Niet omdat mensen in zo’n positie per definitie slecht zijn. Niet omdat zij hun positie niet verdienen, of verkregen hebben op een onrechtmatige manier. Wel omdat zij zich vaak niet gedragen zoals verwacht mag worden van mensen met zoveel aanzien, invloed en rijkdom.

Jezus waarschuwt Zijn volgelingen dan ook om zich niet blind te staren op uiterlijk vertoon, en zich hierdoor niet te laten beetnemen. Wie het goed doet voor het aanschijn van de wereld, kan dat soms gebruiken om minder fraaie eigenschappen te verbergen. Zo veroordeelt Hij hier het hypocriete gedrag van Schriftgeleerden die zich graag voornaam gedragen, maar tegelijkertijd de zwakkeren in de samenleving uitbuiten. En ook de rijken, die met een breed gebaar een grote smak geld in de offerkist deponeren, kunnen niet op Zijn goedkeuring rekenen. U moet weten, naast de offerkist stonden vaak priesters om de offers en de bijhorende intenties in ontvangst te nemen. Dit deden zij met luide stem, zodat iedereen goed kon horen hoeveel er gegeven werd. Ook hier gaat het dus om schone schijn, zonder een greintje oprechtheid.

... en het goede voorbeeld

Plots gebeurt het. Jezus' oog valt op een arme weduwe die twee muntstukken in de offerkist stopt. Niemand anders zou haar zelfs opgemerkt hebben. En vergeleken met wat anderen geven, vallen die twee muntjes haast in het niets. De schatbewaarder van de tempel heeft er misschien eens goed mee gelachen. Maar Jezus kijkt naar dit tafereel met andere ogen. Hij kijkt niet naar *wat* er gegeven wordt, maar naar *wie* de gever is.

En wat Hij ziet, is de enige persoon die een offer is komen brengen. Wat hier door Marcus in dit Evangelie wordt beschreven, is het verschil tussen een offer en een gift.

Begrijp me niet verkeerd. Een gift voor het goede doel is altijd welkom, en inderdaad een mooi gebaar. Je toont dat je niet onverschillig bent, dat je iets wilt doen. Maar dan kaatst Jezus de bal terug met de vraag: "Hoeveel ben je werkelijk bereid om te doen? Hoeveel ben je bereid om te geven, maar ben je ook bereid om vervolgens nóg een stap verder te gaan?" De rijken die naar de tempel komen en een grote som geven, zullen van dat bedrag geen seconde wakker liggen. Ze zullen er zeker geen boterham minder door eten. Ze hebben waarschijnlijk netjes becijferd hoeveel zij zonder probleem kunnen missen. Maar als je zonder moeite ergens afstand van kunt doen, mag je dan eigenlijk wel van een offer spreken? De rijke jongeling aan wie Jezus vroeg om al zijn bezit te verkopen en het geld aan de armen te geven, kon die stap alvast niet zetten.

Daartegenover staat de arme weduwe, die haar hele bezit wegschenkt. Zij had twee munten. Zij had er slechts één in de offerkist kunnen stoppen, en het andere gebruiken om voedsel te kopen. Maar haar geloof en haar toewijding aan God zijn welgemeend. Het geld dat zij kon gebruiken om in haar levensonderhoud te voorzien, schenkt zij weg. Zij legt als het ware haar hele leven in Gods handen. Het feit dat zij zoveel van haar bezit kon weggeven, maakt van haar de rijkste persoon die daar die dag gepasseerd is.

Wat die arme weduwe daar deed, was in de ogen van Jezus wellicht 'godsdienst' in de ware zin van het woord. Misschien is er bij Jezus wel sprake van een moment van herkenning? Eenzelfde overgave aan God zal ook Hij immers moeten opbrengen voor Zijn eigen ultieme offer, de dood aan het kruis.

Conclusie

Soms voel ik mij oprecht rijk. Als ik bij de slager iets bestel, en men vraagt mij, "Mag het soms ietsje méér zijn?", zal ik zelden of nooit "nee" antwoorden. Als je niet in de nood zit, als je niet elke eurocent twee keer moet omdraaien, maar als je kunt zeggen dat het gerust wat meer mag zijn ... dan moet je kunnen toegeven dat je eigenlijk een rijk mens bent, vind ik.

Van ons wordt niet gevraagd om ons hele leven op te offeren. Wij worden wel uitgenodigd om eens te overwegen hoeveel wij bereid zijn aan anderen te geven – niet enkel geld, maar ook onze vrije tijd, onze aandacht, onze zorg, onze vriendschap, onze leefwereld, ... – en in hoeverre wij bereid zijn om vervolgens die extra stap vérder te zetten, en daarbij onszelf en ons comfort niet te ontzien. Of, om het met de woorden van onze slager te zeggen ... "Mag het soms ietsje méér zijn?"

Stof tot nadenken.

(Robert Michel)